

Finans Norge
Postboks 2473 Solli
0202 OSLO

VÅR REFERANSE
20/935

DERES REFERANSE

DATO
24.01.2020

Krav til IRB-modeller

Bruk av IRB-metoden til å beregne kapitalkrav for kredittrisiko stiller høye krav til bankenes modeller for kredittrisiko og til bankenes bruk av og kontroll med disse modellene. Finanstilsynet kan bare gi tillatelse til bruk av IRB-metoden dersom banken kan dokumentere at IRB-systemet gir grunnlag for forsvarlig måling og styring av risiko over tid.

En særskilt utfordring for norske banker er mangel på data fra år med dårlige konjunkturer, noe som innebærer at empiriske modeller kan undervurdere risikoen i bankenes porteføljer. Videre har Finanstilsynet observert at bankenes bruk av modeller har ført til reduksjoner i bankenes estimerte risikoparametere og -vekter som ikke nødvendigvis er underbygget av redusert risiko. På denne bakgrunnen har Finanstilsynet krevd innstramminger i bankenes kalibrering i form av pålegg om ekstra sikkerhetsmarginer for enkeltbanker eller generelle kalibreringskrav, som for eksempel i rundskriv 8/2014 om IRB-modeller for boliglån.

Andre lands tilsynsmyndigheter deler Finanstilsynets bekymringer; den svenske Finansinspektionen, det danske Finanstilsynet og Den europeiske sentralbanken har stilt særskilte krav til bankene de har tilsyn med. EUs banktilsynsmyndighet (EBA) har de senere årene utarbeidet tekniske standarder og retningslinjer for bankenes modellering og tilsynsmyndighetenes vurderinger som det forventes at foretakene og tilsynsmyndighetene følger opp. Baselkomitéen anbefalte i 2017 betydelige begrensninger i bankenes bruk av IRB-modeller og gulv på beregningsgrunnlaget for IRB-modeller ut fra standardmetoden for kredittrisiko, med virkning fra 2022. I fortalen til beslutningen om innlemmelse av CRR i EØS-avtalen¹ vises det i punkt 6 til at Basel I-gulvet har bidratt til å redusere utilsiktede reduksjoner i kapitalkravet som følge av modellbruk, og til at tilsynsmyndighetene kan kreve mer konservativ modellkalibrering for å motvirke slike effekter.

Finanstilsynet ser behov for å tydeliggjøre og stramme inn kravene til bankenes IRB-modeller, og har utarbeidet et utkast til nytt rundskriv om IRB-modeller. Rundskrivet presiserer kalibreringskrav for modeller for misligholdssannsynlighet (PD) for utlån til foretak. Videre gir rundskrivet et rammeverk for beregning av observerte tap i kalibrering og validering av modeller for tapsgrad (LGD), for bruk av sikkerhetsmarginer og for beregning av løpetid. Kravene til boliglånsmodeller i rundskriv 8/2014 videreføres, men reduksjonsfaktoren for panteverdier i referanseformelen for LGD økes fra 50 til 55 prosent. Økningen skyldes at boligprisene har økt mer enn husholdningenes inntekt siden gjeldende rundskriv om IRB-modeller ble fastsatt i 2014.

Vedlagte utkast til rundskriv skal erstatte nevnte rundskriv 8/2014, rundskriv 3/2015 om endringer i IRB-modeller og rundskriv 9/2016 om diskonteringsrente for beregning av realisert LGD.

¹ <https://www.efta.int/sites/default/files/documents/legal-texts/eea/other-legal-documents/adopted-joint-committee-decisions/2019%20-%20English/079-2019.pdf>

Finans Norge inviteres til å gi kommentarer til rundskrivet innen 14. februar 2020. Dersom det er ønskelig, kan Finanstilsynet avholde et møte med Finans Norge om rundskrivet.

For Finanstilsynet

Ann Viljugrein
direktør for bank- og forsikringstilsyn

Bjørn Andersen
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.